

Daha Fazla Kâr İçin “Yaşam” Feda Edilemez

TMMOB İl Koordinasyon Kurulu (İKK) tarafından İzmir Mimarlık Merkezi’nde “3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü” dolayısıyla basın açıklaması düzenlendi. 2017’den bu yana iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistiklerin yayınlanmadığına dikkat çekilen açıklamada, kazalarının ‘işin doğal bir sonucu’ olarak görülmesinin cinayetlere davetiye çıkardığı vurgulanarak, ölümlü iş kazaları sonra bile iş müfettişi görevlendirilerek, denetim yapılmadığı ifade edildi.

TMMOB, ülke genelinde “3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü” dolayısıyla basın açıklamaları düzenledi. Toplantıda ortak metni Maden Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Aykut Akdemir okudu.

Önlem almayan işverenlere yaptırım uygulanmadığını, işyerlerinin denetlenmediği, ölümlü iş kazaları incelemek üzere bile iş müfettişi görevlendirilmediğini belirterek, “Hükümet yetkililerinin iş cinayetleri ile ilgisi baş sağlığı dileminin ötesine geçmiyor” denildi.

Ülkemizde iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistikleri tutmakla görevli olan SGK’nın 2020 yılı Mart ayına gelmiş olmasına rağmen 2018 ve 2019 yıllarına ait verileri açıklamadığına dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

“2017 yılında bir önceki yıla göre iş kazası sayısı yüzde 25 oranında, iş kazaları sonucu ölüm yüzde 16 oranında artmıştır. 2017 yılına kadar açıklanan rakamların seyrine baktığımızda henüz açıklanmamış 2018 ve 2019 verileri korku uyandırmaktadır. Bu verilerin SGK tarafından açıklanamamasının sebebi nedir? Ülkemizde emekçilerin hayatlarının önleyici çalışmalardan daha ucuz olduğu kamuoyundan gizlenmek mi istenmektedir? Bir kez daha Sosyal Güvenlik Kurumu’nu göreve, emekçilerin hayatını ilgilendiren bu bilgileri kamuoyu ile paylaşmaya davet ediyoruz!”

2012 yılında çıkarılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’ndan sonra da iş kazalarında azalma olmadığına dikkat çekilen açıklama-

da, “Yasada ‘işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğündedir’ denilmesine rağmen, uygulamada bu hizmetler hem piyasalaştırıldı hem de sorumluluk iş güvenliği uzmanlarının omzuna yükümlendi.”

“İş Güvenliği Uzmanları da Risk Altında”

Açıklamada, işverenin ihmali nedeniyle uzmanların da tüm emekçilerle aynı kaderi paylaştığına vurgu yapılarak, “Sadece bu yıl basına yansıyan haberlerde meslektaşlarımızın yüksekte düşme, elektrik çarpması, yük altında kalma, iş makinesi altına kalma, mekanik arızalar sebebiyle yaşamlarını kaybettiklerini, sakat kaldıklarını görmekteyiz” denildi.

İş Kanunu’nda yer alan “telafi çalışması”, “denkleştirme”, “çağrı üzerine çalışma”, “kısmi süreli çalışma”, “asıl işveren-alt işveren ilişkisi” başta olmak üzere kural dışı çalışma koşullarının işçi sağlığı ve iş güvenliğini tehlikeye attığına değinilen açıklamada, şöyle denildi:

“İstihdam büroları ile de iş ilişkileri tamamen ‘bırakın yapınlar’, ‘bırakın geçsinler’ anlayışına dönülmüş, tüm bunların sonucunda örgütsüzlük

artmıştır. İş cinayetlerinin artmasında 4857 sayılı yasa ile getirilen esnek çalışma biçimlerinin önemli bir payı olmuştur. İş kazaları, meslek hastalıkları ‘kader’ değildir. İş kazalarını, meslek hastalıklarını ‘işin doğal bir sonucu’ olarak görülmesi, yeni iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır.

Sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır. Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalı, çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamları iyileştirilmelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda iyileştirici adımlar atılabilmesi için öncelikle işverenlerin sorumluktan kaçmasının önünde geçilmelidir. İşverenlerin temel sorumluluklarından kaçtıkları, kendi yerlerine birer günah keçisi olarak iş güvenliği uzmanlarını koydukları bir çalışma yaşamında, önleyici ve engelleyici hiçbir çalışmanın yapılamayacağı açıktır.

Ülkemizde iş cinayetlerinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bu denli yaygın olmasının bir diğer nedeni de, emekçilerin sendikal haklarının baskı altında tutulmasıdır. Sendikasız uzman, sendikasız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olum-

suzluklara karşı açık ve savunmasızdır.

İş kazaları ve iş cinayetleri ile mücadelenin temel bir kültür olarak topluma kazandırılması gereklidir. Yaşanan kaza ve cinayetlerde, ilgili tüm kurum, kuruluş ve kişilerin sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmesi zorunluluğu, devlet politikası olarak toplumun tüm kesimlerine çocuk yaştan itibaren eğitimle birlikte kazandırılmalıdır.

Meslek hastalıkları tespiti ise hemen hiç yapılmamaktadır. SGK İstatistiklerine göre, yıllardır ülkemizde meslek hastalıkları nedeni ile ölüm hiç yoktur. Oysa bilimsel gerçeklikler göstermektedir ki; ülkemizde her yıl

binlerce insan meslek hastalığından ölmekte, ama bu gerçeklik tespit edilmemekte, kamuoyuna açıklanmamaktadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenlemelerin ve denetimin yalnızca Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmesi, doğru kararların alınmasının önünde bir engeldir. Düzenleme ve denetleme; Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yanında, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, sendikalar, TTB ve TMMOB'den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzen-

lemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

Ölüm, yaralanma ve sakat kalma; esnek ve güvencesiz çalışma hiçbir emekçinin kaderi değildir. İnsan onuruna yakışır, güvenli ve güvenceli çalışma hakkımız için sesimizi yükseltiyoruz. İnsanlar işyerlerinde ölmemeli, her gün işyerlerinden cenazeler çıkarılmamalıdır.

Tüm ülkede, tüm çalışma alanlarında işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin artırılması, bağımsız denetim sisteminin yerleştirilmesi, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının durdurulması için yılmadan mücadele edeceğimizi kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.”